

Seminarium 26 april 2017, SLU, Uppsala

- Hur ska rådgivningsföretagen och SLU samverka för att uppnå livsmedelsstrategin?

Närvarande:

Erik Fahlbeck, vicerektor

Margareta Emanuelsson, Universitetslektor vid Institutionen för husdjurens utfodring och vård (HUV)

Göran Bergkvist, vicedekan för NJ-fakulteten

Helena Aronsson, forskare/samverkanslektor på institutionen för mark och miljö

Peter Lundqvist, Professor vid Institutionen för arbetsvetenskap, ekonomi och miljöpsykologi, KCF Alnarp

Håkan Schroeder, dekan LTV-fakulteten.

Hanna Ljunggren Bergeå, Vicedekan med ansvar för samverkan vid NJ-fakulteten, forskare om samverkan inom de gröna näringarna

Anna Berlin, biträdande programstudierektor för m/v agronom samt Masterprogrammen Plant biology och Soil and Water Management

Kristina Ascárd, Forskningsledare, Programstudierektor, Arkitekt SAR MSA

Anders Herlin, Docent, AgrD, Universitetslektor - Samverkan

Annette Löf, Postdoktor SLU

Thomas Norrby, Statskonsulent vid Institutionen för stad och land

Ove Karlsson, Projektledare KCF Alnarp

Marnie Hancke, forskningssekreterare fakultetskansliet

Sebastian Remvig, Ultuna Studentkårs Ordförande 2017

Lars Olsson, Näringsdepartementet

Ulrik Lovang, Lovang Lantbrukskonsult

Andrea Holmström, Gård & Djurhälsan

Jimmy Larsson, LRF Konsult

Jesper Broberg, Hushållningssällskapets förbund

Per Larsson, mjölkproducent Tibro

Lotta Christvall, Växa Sverige

Fanny Eriksson, LRF Konsult

Sammanfattning av dagen:

Ulrik Lovang hälsar välkomna och presenterar Branschråd för Lantbrukets Rådgivningsföretag samt dess bakgrund och syfte. Programmet för dagen presenteras.

Peter Lundqvist (KCF Alnarp), moderator under seminariet, inleder seminariet.

Livsmedelsstrategins bakgrund och innehåll, Jesper Broberg (Hushållningssällskapets förbund)

Varför en nationell livsmedelsstrategi – produktionen, självförsörjningen och sysselsättningen inom branschen sjönk i Sverige. Livsmedelsstrategin delas upp i tre delar:

1. Mål och vision för strategin
2. Sveriges riksdags proposition för livsmedelsstrategin
3. Handlingsplaner (regeringsinitiativ)

Jesper läser upp visionen och övergripande målet, samt tre sammanfattande mål; Regler och villkor, Konsument och marknad, Kunskap och innovation.

Handlingsplanen är det mer konkreta, vad som ska göras. Exempel på aktiviteter i planen: exportplaner, djurskyddsfrågor, kompetensutveckling för lantbruksföretagare. Kommer en ny handlingsplan i sommar.

Hur påverkas lantbruksbranschen av livsmedelsstrategin

Veterinära frågor, Andrea Holmström (Gård och djurhälsan). Vilka utmaningar har vi, hur arbetar vi, kan vi samverka bättre?

Utmaningar: lågt intresse för animalieproduktionens djur, svårt att fånga intresse hos studenter/färdiga veterinärer trots intressanta uppgifter och bra karriärmöjligheter.

Behoven → bra klinisk utbildning, rådgivarutbildning inom ekonomi, produktion m.m., specialistkompetens, satsning på relevant forskning, samt bättre samarbete mellan yrkeskategorier.

Hur arbetar vi? Nu: Examensarbeten, följa med verksamma veterinärer i fält, undervisar, hjälp med praktik, påverkansarbete från veterinärförbundet, kontakt med SLU, medverkar vid olika möten.

Framtiden: handplocka intresserade studenter, egna träffar/möten med studenter, bättre samverkan med SLU, bättre samverkan med andra arbetsgivare/intressenter. Aktiva insatser, konkreta aktiviteter.

Hur kan vi samverka? Information i utbildningen, samarbeta med SLU, delta i undervisningen, särskilda satsningar åk 5, mentorskap, fler exjobb.

Djurproduktion, Lotta Christvall (Växa Sverige), som deltar i Jakob Söderbergs ställe.

Berättar om företaget och dess roll, samt generellt om husdjursfrågor och dess påverkan av strategin. Viktigt utnyttja den potential som vi har i Sverige men för tillfället finns det för många hindrande regler för att det kunna göras fullt ut. Stora utmaningar inom lönsamhet och sjunkande volymer, vi måste kunna svara konsumenternas efterfrågan.

Hållbart företagande: riskhantering, skapa tilltro till marknaden hos företagarna. Hård prispress.

Exempelvis få kommunerna att köpa svensk mat. Måste börja med påverkansarbete och strategier för att det ska ske. Vad kan vi göra? Regelförenkling, behovsmotiverad forskning, ökat fokus på produktivitet, innovation – gå från idé till kommersialiserad produkt. Strategisk utveckling; säkra mervärdena, hållbar produktion, skapa tillväxt, utveckla företagande.

Växtproduktionen, Ulrik Lovang (Loving Lantbrukskonsult)

Behov av att öka växtodlingsproduktionen i samklang med strategin. Mer export, mindre import, öka konkurrenskraft genom att skapa balans mellan särregler och särförmåner.

Mer kunskap: förbättrad överföring av kunskap, mer kommunikation mellan forskning och praktik → kontakt med SLU m.fl. Fler anställda inom produktion och förädling behövs.

Mer rådgivning för kunskapsöverföring och problemlösning – fler studenter inom lantbruksutbildningar behövs.

Mer investeringar i produktion – kunnigare tjänstemän och tydligare politiker som skapar mindre byråkrati, de kan annars sätta käppar i hjulen för utvecklingen, har ibland bristfällig kunskap trots att de jobbar med handläggningar inom lantbruksfrågor och utnyttjar försiktighetsprincipen i för hög grad pga osäkerhet.

Finns mycket outnyttjad areal i Sverige – måste optimera marken. Hur kan politiker m.fl.

implementera livsmedelsstrategin på den lokala nivån? Skapa utrymme för entreprenörskap.

Ekonomi, Jimmy Larsson, LRF Konsult

Alla delar i kedjan måste ta ett kliv framåt. Vi måste skapa förändringen på tjänstemannanivån för att företagare ska kunna utvecklas framförallt. Var vill vi bidra och vilka signaler ger vi framåt? Vi skapar förändringen. Företagarna anpassar produktionen efter de förutsättningar som ges.

SLU, Erik Fahlbeck, vicerector på SLU.

Livsmedelsstrategin har fokus på samma frågor som alltid, produktion, kompetensfrågor osv. Det nya är att sedan vi gick med i EU är det större, övergripande frågor. För SLU både nytt och gammalt. SLU har alltid forskat på dessa frågor och lyckats bra i sin forskning. Det som är nytt är att riksdagen binder sig vid att Sverige ska öka produktionen av livsmedel. Det ska göras utan att sänka krav på djurskydd, produktionssäkerhet, behålla den svenska kvaliteten och svensk lagstiftning. SLU vill ha tydligare besked hur det ska ske och eftersöker fler detaljer. Det finns fortfarande många frågetecken. Krävs massiva investeringar för att lyckas med denna satsning? Finns det eller finns det inte resurser från regeringen? Eller skapar regeringen förutsättningar för att andra ska vilja investera? Om det ej finns pengar tillägnade strategin, finns de i samverkansprogrammen? Vi måste få veta förutsättningarna. SLU kan bidra med utveckling av forskning och utbildning så att dessa blir mer relevanta. Samarbete behövs med samtliga deltagare på mötet. Samarbeta med företagen, industridoktorandprogram är ett förslag, vilket kopplar ihop näringen och universitetet.

VH fakulteten, Margareta Emanuelsson

Den största utmaningen är få sökande studenter, svårt att övertyga om att det är intressant. Berättar om VH:s strategi 2017-2020 samt pågående aktiviteter – mer inriktat på livsmedel vilket bottenar i strategin. Exempelvis precision livestock farming (PLF), djurhälsa. Prioriteringar; fokusera på ekonomisk kompetens för medarbetarna. Aktiviteter på gång: nytt master program; Sustainable food systems. Industridoktorandprojektet är en viktig satsning. Kurs i lantbruksekonomi, deltagande på Almedalen, betessläpp på Lövsta 6 maj - reklam om vår verksamhet.

NJ fakulteten, Göran Bergkvist,

Implementering av strategin för jordbruksvetenskap; satsningar och pågående utredningar; växtnäring och precisionsodling, samverkanslektorer saknar teknikkompetens, skapa attraktiva tjänster för unga forskare. Satsar på att utveckla fältforskningsstationerna. Nämner också framtidens mat, en plattform för tvärvetenskaplig forskning.

LTV fakulteten, Håkan Schroeder,

Belyser betydelsen av samverkan mellan olika fakulteter och företag. Knyta samman livsmedels- och kunskapssystemet. Hur får forskarna sina resultat att göra skillnad? Hur mäta att vi faktiskt gör skillnad?

Diskussion

Peter lyfter till diskussion om att vi måste ha konkreta förslag på hur SLU och rådgivningsföretagen ska kunna samverka och göra saker tillsammans:

A) Samverkan veterinärutbildningen och näringen. Andrea Holmström: vem ska vi samarbeta med på SLU för att öka studentintresse för veterinärer med inriktning mot animalieproduktionens djur. Frågan ska även lyftas i branschrådet för veterinärer. Samråd behövs – hur organisera?

B) Industridoktorander SLU + rådgivning. Jesper Broberg: HS vill vara med i uppbyggnaden av industridoktorandprocessen från början. Det ska vara ett samarbete med SLU redan från start. Göran Bergkvist trycker på att de måste ha mycket akademiska kontakt innan rådgivningsföretagskontakt. Jesper trycker på att de måste ha kontakt med rådgivningsföretaget under hela doktorandperioden. Tomas Norrby: magisterutbildning är också en idé, då det inte blir lika lång utbildning och tid man får lägga. AKUT (Akademiker ut i näringslivet) tas upp av Tomas, och Jesper berättar om att HS haft studenter som var placerade på HS under ca 6 månader vilket var lyckat.

C) Samverkansrådgivare: Jesper: för mycket ansvar ska inte läggas på SLU, lyfter frågan om samverkansrådgivare, rådgivare ute i organisationerna som har kontakt med forskare. Göran tar upp Vinnova som exempel för att kunna ansöka om pengar. Margareta tar upp stiftelsen Strategisk forskning där man också kan ansöka om pengar.

D) Rekrytering av studenter måste ske mer aktivt. Tas upp av Sebastian Remvig.

E) Kompetensutveckling/utbildning för företagarna. Vad *företagarna* behöver för att lyckas. Ove Karlsson: glöm ej företagarna; forskningen måste fungera i praktiken. Vad behöver företagarna i framtiden för att lyckas i konkurrensen. Ta med företagarna i diskussionen.

F) Skapa gemensamma projekt och plattformar. Andrea: hur skapa gemensamma projekt och hitta finansiering. SLU ska rekrytera tre forskningskoordinatorer. En sådan skulle eventuellt kunna hjälpa till att hitta finansiering. Samverkansmöten. Skapa mötesplatser.

G) Behov av kompetensutveckling – teknik m.m, tas upp av Margareta. Mötesformer, hur organisera. Andrea tar upp att det borde dras igång rådgivarkonferenser, t ex Växas konferens som skulle kunna utvecklas. Det finns många olika konferenser, t ex för gris, nötföretagardagar – behövs ett samarbete för att effektivisera. Rekrytering: Jimmy – att tala gott om branschen är väldigt viktigt. Vi kan skapa förändringen; två produkter: vi vill sälja produkter och ta världsandelar. Tar upp att teknikagronomutbildningen saknas och även kurser i skoglig ekonomi. Erik informerar att teknikagronom ej är aktuellt i dagsläget men att samarbete med någon teknisk högskola kan vara möjligt.

Kort sammanfattning:

Samverkan mellan de olika parterna behövs och det eftertraktas en struktur och regelbundenhet. Kontaktpersoner bör kunna utses. Samarbete behövs redan nu i början av

H) Var och hur ska vi träffas? Det behövs kontaktpersoner på SLU och i rådgivningsföretagen. Målet är att det under året sker en uppföljning av dagens seminarium.